

4. Závěr

Ke konci roku 2017 pobývalo legálně na území našeho státu cca 527 tis. cizinců, z toho více než polovina (53,4 %) na základě uděleného povolení k trvalému pobytu. Tato kategorie v posledních letech viditelně roste, přičemž od roku 2013 převažuje nad ostatními (přechodnými) typy pobytů v ČR.

Zastoupení žen mezi cizinci s povoleným pobytem se v posledních letech udržuje zhruba na stejné úrovni. V roce 2017 tvořily ženy 43,5 % z celkového počtu legálně pobývajících cizinců na našem území.

Věková struktura cizinců vykazuje oproti věkové struktuře majoritní populace určité odlišnosti, které lze vysvětlit převažujícími ekonomickými motivy migrace cizinců do ČR. Z dostupných dat (za cizince přicházející z třetích zemí, kteří žádají o udělení dlouhodobého pobytu nebo dlouhodobého víza) je zřejmé, že v roce 2017 získalo téměř 45 % těchto cizinců pobyt na území ČR za účelem zaměstnání a podnikání. Není proto nikterak překvapivé, že mezi cizinci jsou silně zastoupeny zejména kategorie mladšího produktivního věku.

Občané EU-28 v roce 2017 dosáhli více než čtyř desetin z celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v ČR. Jejich podíl tak od roku 2006 vzrostl o 10 procentních bodů. Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se ve statistikách cizinců s povoleným pobytem v poslední době výrazněji nemění. Mezi nejvíce zastoupené skupiny patří tradičně občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu.

Z regionálního pohledu je zřejmé, že nejvíce cizinců je koncentrováno do velkých měst, která nabízejí více možností a lepší příležitosti pro zaměstnání nebo podnikání. Regionem s nejvyšší koncentrací cizinců je tak tradičně Hl. m. Praha, na jejímž území se v roce 2017 soustředila více než jedna třetina (37 %) z celkového počtu cizinců v ČR. Zároveň jsou však pro cizince atraktivní i příhraniční oblasti, zejména se Spolkovou republikou Německo a Rakouskem, kde tito cizinci, zabývající se např. maloobchodem nebo službami v pohostinství, mohou profitovat z větší kupní síly občanů sousedních zemí. V neposlední řadě, regiony mající na svém území velké, nadnárodní společnosti mají vysokou poptávku nejenom po domácích, ale i zahraničních pracovní síle (např. Škoda Auto ve Středočeském kraji).

Z hlediska pohlaví převažují ve všech krajích ČR mezi cizinci muži, přičemž nejvyšších podílů dosahují v krajích Ústeckém a Moravskoslezském, tj. v krajích s tradiční průmyslovou výrobou a dobýváním nerostných surovin.

Pokud jde o zastoupení věkových kategorií, je možno například zmínit, že nejvyšších podílů ve věkové kategorii 20-29 let dosahují cizinci na území Jihomoravského kraje a Prahy. Toto zjištění lze vysvětlit tím, že řada z cizinců v této věkové kategorii v ČR studuje (v roce 2017 studovalo na vysokých školách v ČR celkem 43,8 tis. zahraničních studentů) a na území daných regionů je nejvyšší koncentrace vysokých škol. Oproti celorepublikovému průměru významně vyšší zastoupení osob v důchodovém věku v krajích Ústeckém a Karlovarském je zase možno vidět v souvislosti s tím, že se na území těchto regionů nachází řada celosvětově známých lázní, přitahujících cizince-seniory z různých zemí, kteří zde většinou pobývají za účelem léčebných pobytů nebo, v některých případech, i vzhledem k nižším životním nákladům ve srovnání

s jejich zeměmi původu, zde nakupují nemovitosti nebo se stávají klienty tamních domovů pro seniory a usazují se v ČR na penzi natrvalo.

Jak již bylo uvedeno výše, obecně nejatraktivnějším regionem je pro většinu cizinců Hl. m. Praha. Na území našeho hlavního města žilo koncem roku 2017 celkem 42 % z celkového počtu Ukrajinců, 27 % z celkového počtu Slováků, 62 % z celkového počtu Rusů, více než pětina z celkového počtu Vietnamců, zhruba třetina z celkového počtu Bulharů, 29 % z celkového počtu Rumunů a drtivá většina (70 %) z celkového počtu občanů USA registrovaných na území ČR.

Pokud jde o občany Vietnamu, ti ve větší míře preferují rovněž regiony Česko-německého pohraničí; vyšší počty těchto občanů jsou evidovány zejména v Ústeckém a Karlovarském kraji. Také pro občany Německa je nejatraktivnější Ústecký kraj. Oproti tomu nejvíce Poláků žije na území Moravskoslezského kraje. Severní Čechy (Ústecký a Liberecký kraj) a kraj Pardubický patří zase mezi regiony s nejvyššími podíly registrovaných občanů Mongolska.

Ve všech krajích ČR, s výjimkou kraje Moravskoslezského, převažují cizinci (občané třetích zemí s povolením k přechodnému pobytu, tj. s povolením k dlouhodobému pobytu nebo vízy nad 90 dní), kteří získali povolení za účelem zaměstnání a podnikání. Nejvyšší podíl dosahuje tento účel pobytu mezi cizinci v Pardubickém kraji, naopak nejnižší podíl vykazuje kraj Moravskoslezský, kde mezi účely pobytu cizinců-třetizemců převažují rodinné důvody. Zatímco však u cizinců-mužů dominují ve všech krajích účely pobytu „zaměstnání a podnikání“, u žen jsou ve většině regionů nejvíce zastoupeny účely pobytu „rodinné důvody“.

